
Forsikringsattester

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Forsikringsselskapenes behov for legeattester og legeattestenes innhold har vært debatttema gjennom noen tid. Det har vært hevdet at forsikringsselskaper enkelte ganger krever informasjon som ikke er relevant for det forhold attesten omfatter. Dette kan gjøres ved at forsikringstakeren avkreves en generell fullmakt til innhenting av helseopplysninger. Datatilsynet har varslet at de vil se på denne praksis og vurdere om den kommer i konflikt med lover og regelverk.

Legeforeningens etiske regler inneholder en bestemmelse om at en legeerklæring skal inneholde de opplysninger som anses nødvendig for den som erklæringen er bestemt for. I det endrede Kapittel IV av de etiske regler, som landsstyret vedtok på sitt møte i Haugesund i oktober i år, er denne bestemmelsen forsterket med at det eksplisitt står i den nye § 4: "Erklæringen skal ikke inneholde informasjon som går ut over formålet. Når medisinske dokumenter laget for andre formål brukes som vedlegg, skal det i særlig grad tas hensyn til taushetsplikten."

Enkelte forsikringsselskaper praktiserer nå et system hvor de ber kunden gå til sin lege og kreve kopi av journal. Journalen skal så i sin helhet legges frem for forsikringsselskapet. Selv om det er selskapets lege som på denne måten får pasientens journal i hende, må dette sees på som en lite heldig utvikling. Selskapene begrunner sin praksis i legenes vanskelige arbeidsforhold, og det anføres at de fleste leger ser på denne ordning som mindre arbeidskrevende. Videre anføres at legen plikter å utlevere journalkopi.

Den siste påstanden medfører riktighet. Det må imidlertid sees på som et misbruk av en pasientrettighet å avtvinge utlevering av journalen fra en person som står i et sterkt avhengighetsforhold til selskapet. Den enkelte lege bør overfor sine pasienter som anmoder om slik journalutskrift med dette formål, forklare rekkevidden av det de anmoder om. Likeledes bør pasientene gis orientering om at det finnes et alternativ, nemlig at det utferdiges en attest hvor kun de opplysninger som er relevante for saken meddeles.

Den praksis man her ser konturene av går ikke bare utover den enkeltes rett til beskyttelse av sensitive data. Den vil også uthule det tillitsforhold som må være mellom pasient og lege. En konsekvens kan være at pasientene velger å gå til en annen enn sin faste lege med problemstillinger av sensitiv art.

Problemstillingen er ikke særnorsk, et utvalg innen EU-systemet har vurdert om det ville være riktig å anbefale at alle typer legeattester skal utferdiges av en annen enn pasientens faste lege. Derved vil den enkelte ha full kontroll med hvilke informasjonen attesten bygger på. Etter vår mening vil dette være en feil vei å gå. I Danmark har legeföreningen nylig inngått en avtale med forsikringselskapene som regulerer selskapenes innhenting av medisinske opplysninger. I henhold til avtalen skal opplysningene innhentes på et avtalt formular, selskapet må redegjøre for hvilke opplysninger som er nødvendige for den konkrete sak, og pasientens fullmakt til å gi disse opplysningervedlegges.

Vi vil arbeide for at vi får regler eller avtaler som begrenser overføring av medisinsk informasjon til det som er nødvendig for den enkelte sak. Mens vi venter på en avklaring, må legene være oppmerksom på problemstillingen.

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 30. oktober 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeförening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.